

Malá lekce [1990]

Do Prahy přiletěl Frank Zappa a byl uvítán obrovským davem většinou mladých lidí. Od velkých manifestací, spojených s naší „něžnou“ či „sametovou“ revolucí, jak o ní někdy mluvíme, zatím nebylo nic podobného vidět. Asi z úřední povinnosti se na letiště dostavila spolu s davy fanoušků také velvyslankyně Spojených států v Československu, paní Shirley Templeová-Blacková. Reportérovi naší televize se přiznala, že Zappu vidí poprvé. Některé mé mladé přátele to trochu pohoršilo. Já naopak pravím: tak je to dobře! Mezi národní kulturou a mezi státem má být jistý zdravý odstup. Kdysi se volalo po odluce církve od státu (kupodivu to dnes nějak není slyšet) a dnes musíme žádat odluku kultury od státu a od profesionální politiky. Velvyslanec není a také nemá být jmenován do své funkce proto, že fandí Zappovi nebo jinému idolu té či oné části společnosti. Díky tomu si může dovolit veřejně přiznat, že o tom idolu moc neví a že jej dokonce nikdy neviděl a neslyšel, může to dokonce přiznat i v cizině, ba i tam, kde se onomu idolu dostává mohutnějšího a vřelejšího přijetí, než se dočkal ve vlastní zemi. Příliš úzké sepětí kultury a politiky (myslím státní politiky anebo politiky v užším, technickém smyslu) je na závalu buď jedné, nebo oběma stranám: obvykle dopadne hůř kultura. Nám se to dnes trochu popletlo dohromady, ale musíme to považovat za výjimku, nikoliv za normál, hodný pokračování: bez nežádoucích následků to může zůstat jen krátkou dobu. Proto ona poměrně nevýznamná událost na ruzyňském letišti může být považována za malou politickou lekci (politickou v širším smyslu). Stát ani jeho úředníci by se do záležitostí kultury neměli vměšovat víc než dopraváci do toho, kam kdo jede. Starat se mají jen o nezbytný řád, a tím snadnost cestování.